

דיני ערב פסח שחל להיות בשבת (תשפ"ה)

א. כשחל שבת הגדול בערב פסח - מקדימים לדרוש את **דרשת שבת הגדול בשבת שלפניה** - פרשת ויקרא ז' בניסן - כדי שישמעו הקהל את הלכות ערב פסח שחל בשבת (מ"ב ס"י תכ"ט וס"י ת"ל סק"ב), והגאב"ד הגר"נ קרליץ זצ"ל היה מעורר במתן לשונו בדרשת שבת הגדול "הנה כבר עברו הימים ואין לנו כעת ל' יום עד הפסח ועל כל אחד לראות לחטוף מה שאפשר".

ב. **שבת הגדול** מוקדמת היא רק לענין הדרשה - אבל **עיקר שבת הגדול וסגולותיה** היא בשבת ערב פסח (שו"ע ס"י ת"ל "שבת שלפני פסח נקראת שבת הגדול מפני הנס שנעשה בו", וע"י בשל"ה הק' ששבת הגדול י' בניסן היא כנגד י' בתשרי שהוא יום הכיפורים), והנוהגים לומר בשבת הגדול במנחה את סדר ההגדה יאמרו השנה בשבת ערב פסח (מ"ב ס"י שם סק"ב), וכן הנוהגים לומר "שבת הגדול שלום" יאמרוהו בשבת ער"פ.

ג. **במוצאי שבת קודש** ו'יקרא' אומרים ויהי נועם ו'אתה קדוש' כמו כל מוצאי שבת כיון שיום שישי מותר במלאכה שאינו ערב פסח (ע"י רמ"א ס"י רצ"ה ס"א ומ"ב שם סק"ג ושע"ת שם בשם השאלת יעב"ץ).

ד. **מקדשין** את הלבנה במוצ"ש זו פרשת ו'יקרא' גם להנוהגים לברך לאחר ז' ימים.

תענית בכורים מוקדם

ה. **הבכורים** מתענים בשנה זו ביום חמישי י"ב בניסן (רמ"א ס"י ת"ע ס"ב), והנוהגים לסיים מסכת ולאכול בסעודת סיום במקום התענית עושים כן ביום זה (ע"י מקראי קודש פסח ח"ב ס"י כ"ג שכתב לעשות הסיום ביום ה' ולשייר מהסעודת מצוה ולאכלו ביום שישי), ויש שנוהגים לעשות סיום גם ביום שישי (ע"י כה"ח שם שהביא דעות שמתענין ביום ו' וכן נהג מרן הסטייפלר זצ"ל).

מכירת חמץ

ו. **הנוהגים** לעשות בכל שנה **'מכירת י"ג'** כדי להפטר מבדיקת חמץ בתחילת ליל י"ד מוכרים השנה ביום חמישי י"ב בניסן כיון שזמן חיוב הבדיקה השנה הוא בליל י"ג (ע"י חוט שני פסח עמי רע"ז, ואמנם נראה שעיקר זמן החיוב הוא באור ליל"ד, אלא דכיון שאינו יכול אז לבדוק צריך להקדים ולבדוק באור ליל"ג כדן המפרש ויוצא בשיירא, ומה שאנו מברכין בליל י"ג על בדיקת חמץ ואילו מפרש ויוצא בשיירא אינו מברך כיון שהנוסח הוא לבער חמץ והרי אינו מבער את החמץ למחרת משא"כ השנה שבדקים בליל י"ג ומבערים את החמץ למחרת, ולפי"ז אין צריך לעשות מכירת י"ב כיון שזמן החיוב הוא בליל שבת והוא הזמן הפוטר מחיוב הבדיקה, ומה שנהג הגאב"ד הגר"נ"ק זצ"ל לעשות מכירת י"ב יתכן שטעמו על דרך השו"ע שטוב לבער בער"ש קודם חצות שלא יבואו לטעות בשאר שנים וה"נ שלא יבואו לטעות שבשאר שנים לא צריך מכירת י"ג).

ז. **הרבנים** מסדרי המכירה דואגים לסדר שטר מיוחד עם השינויים הנצרכים לשנה זו שבכל השנים נותנים להרב הרשאה לעשות בימים י"ג וי"ד בניסן ואילו השנה נותנים להרב הרשאה לעשות עם החמץ בימים י"ב וי"ג בניסן ואין להשתמש בשטרי מכירה של שנים שעברו ומוסיפים בשנה זו בשטר "וגם אני ממנה את הרב שליח ביום י"ד להפקיר את החמץ הנ"ל ולבטלו" והוא נחוץ מאוד בשנה זו דהביטול הוא בשבת בלא שריפת חמץ ושוכחים רבים לבטל החמץ, ומטעם זה יש להרב שנתמנה לעשות בעצמו את הביטול ולא יעשה זאת הרב השני שמקבל את שטרי המכירה (ע"י ח"י רעק"א ריש השולח בשם המרדכי דחשיב שליח למימסר מילי ולא מהני ורק הרב בעצמו דנחשב שליח למילי לגמר הדבר מהני, ונוסח השטר לשנה זו וביאורו באופן מתוקן נדפס בחוט שני פסח עמי רע"ח - ר"פ).

ח. את מכירת החמץ עושים כמו בכל השנים לפני סוף זמן ביעור חמץ, אבל מכיון שחנויות החמץ פתוחות כרגיל ויתכן שיקנה עוד חמץ עד שבת, לכך מפרשים בשטר המכירה שהמכירה תחול סמוך לכניסת השבת (ע"י מ"ב ס"י תמ"ד סק"כ ושו"ת מנחת שלמה ח"ב ס"י נ"ח אות ט"ו).

ט. י"א שיש למכור את כל החמץ שברשותו כולל מה שמשייר מזון שתי סעודות לשבת ויאכל משל עכו"ם כדי שלא ישאר ח"ו חמץ של ישראל בפסח, והרבנים המוכרים את החמץ לגוי מקבלים ממנו רשות לאכול מחמצו מזון שתי סעודות (הוראת הגר"נ קרליץ זצ"ל, וי"א שאין צריך רשות מהעכו"ם שהמכירה היא רק על החמץ הנשאר ולא על החמץ הנאכל), ואולם י"א שלא למכור את מזון שתי הסעודות לגוי וכפשטות לשון חז"ל דמשייר מזון שתי סעודות, ויש שמציינים בשטר המכירה פרט למזון שתי סעודות המונח במקום מסוים (הוראת הגר"ש ואזנר זצ"ל וכן נהג מו"ר הגראי"ל שטיינמן זצ"ל).

י. אור ליום שישי ליל י"ג בניסן בודקין את החמץ לאור הנר ויש לבדוק את כל החדרים וגם את החדר בו יאכל חמץ למחרת כיון שבשבת לא יוכל לבדוק לאור הנר (שו"ע סי' תמ"ד ס"א, ומרן הגר"י זצ"ל לא הקפיד בשנה זו לבדוק בתחילת הלילה כשיש עדיין קצת מאור היום כמו בכל השנים וטעמו דמה שקבעו חכמים את מצות בדיקת חמץ בתחילת הלילה אין זה רק בבדיקה בזמנה ע"י מ"ב תל"א סק"א וסק"א ובביאור הגר"א סו"ס תל"ד), ובודקין את החמץ **בברכה** אף שהוא קודם זמנו (מ"ב שם סק"א), וכן מבטל את החמץ לאחר הבדיקה ואומר 'כל חמירא' כמו בכל השנים (מ"ב שם).

יא. יש להזהר להצניע החמץ שנשאר ונועד לאכילה ליום שישי ולשבת קודש בפניה מיוחדת כדי שלא יתפזר בבית ע"י הילדים ויתחייב לחזור ולבדוק בדיקה נוספת (סי' תל"ד ס"א ומ"ב סק"ד).

יום שישי ערב שבת קודש - י"ג בניסן - הגעלת כלים - תספורת ומלאכה אחר חצות

יב. מותר להגעיל כלים במשך כל היום אף שהוא לאחר זמן ביעור חמץ (מבית לוי מועדים עמ' ש"ז).

יג. מותר לעשות מלאכה, וכן להסתפר וליטול ציפורנים אפילו אחר חצות היום כמו בכל ערב שבת (דטעם האיסור הוא דבער"פ אחר חצות הוא זמן הקרבת הפסח והוא כמו יו"ט אבל בשנה זו אין קרבן פסח בערב שבת).

ביעור חמץ יום שישי ערב שבת קודש – סוף זמן ביעור חמץ בשעה 11:22

יד. אע"פ שמותר לאכול חמץ ביום שישי מ"מ צריך לשרוף את החמץ עד סוף שעה חמישית **בשעה 11:22** כמו בכל שנה כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער אחר הזמן (שו"ע תמ"ד ס"ב), ואין מבטל חמץ בשעת הביעור אלא למחרת בשבת בבוקר בזמן הביעור (רמ"א שם ומ"ב סק"י), ומ"מ הנוהגים לומר 'יהי רצון' בכל שנה לאחר ביעור חמץ יאמרו גם השנה (תשובות והנהגות ח"ב סי' רי"ד אות ד'), ואם לא ביער החמץ קודם חצות יכול לשורפו עד כניסת השבת (עי' שו"ע שם).

טו. מבערים את כל החמץ שבבית לפני שבת ומשיירין מזון שתי סעודות בלבד לליל שבת ולשבת בבוקר - שתי לחמניות קטנות לכל אחד מבני הבית, ואם מחלקים את סעודת הבוקר לשניים שלוש לחמניות קטנות לכל אחד (עי' שו"ע סי' תמ"ד ס"א), ומי שרוצה לאכול חמץ בערב שבת לאחר הביעור יכול להשאיר כרצונו ובלבד שיהיה בצמצום כדי אכילתו (ביאוה"ל שם), ואולם יש הנוהגים להשאיר חמץ רק לצורך סעודות שבת - וביום שישי אוכלים רק מאכלים כשרים לפסח כדי שלא יתפזר חמץ בבית הנקי לפסח, ורבים קונים לסעודות שבת זו רק **פיתות קטנות** שאינם מתפוררות.

טז. אסור לאכול מצה בערב פסח ובכלל זה אסור לאכול עוגה העשויה מקמח מצה (וכן שניצל שמטוגן עם פירורים של קמח מצה), ולכן משיירין מזון שתי סעודות של חמץ, ואולם **קטנים עד גיל חמש שאינם מבינים בסיפור יציאת מצרים מאכילים אותם מצות של פסח**, ובכך ממעטים את פיזור החמץ (עי' רמ"א סי' תע"א ס"ב), ובליל שבת שעדיין מותר לאכול מצה מעיקר הדין מותר להאכיל לקטנים מצה אפילו אם הגיעו לחינוך אם חוששים שיפזרו חמץ (הגר"י אלישיב זצ"ל).

תבשילי שבת

יז. אין מבשלים לשבת זו תבשילי חמץ הנדבקים בכלים כגון קוגל אטריות כדי שלא יצטרכו להדיח הכלים בשבת לאחר הסעודה ואסור להדיח כלים שלא לצורך השבת (שו"ע שם ס"ג), ואולם יכול לבשל בכלי חמץ תבשילים שאינם של חמץ ואפילו אורז וקטניות ולאכול מאכלים אלו קודם זמן האיסור ואחר הסעודה יקנח באצבעו את כלי החמץ (ערוה"ש שם ס"ט דכיון שאינו חמץ סגי בקינוח לבד ולא הוי הכנה משבת לחול כיון שאינו טירחא, ומרן החזו"א בהוראותיו כתב לבשל תבשילים של פסח ולא קטניות ואורז).

יח. הדרך הטובה ביותר היא לבשל את כל תבשילי השבת בכלי פסח ובמצרכים הכשרים לפסח רק שצריך לזהר שלא יערה מכלי פסח כשהתבשיל חם לכלי חמץ מפני שהם מתחברים ע"י העירוי והכלי של פסח יאסר (עי' מ"ב סק"ד), ומ"מ אם רוצה לאכול את התבשיל כמו מרק בכלי חמץ כשהוא עדיין חם יערה אותו מהקדירה לכלי אחר של פסח שדינו ככלי שני וממנו ישפוך את התבשיל לכלי חמץ (שעה"ש שם סק"ד ופמ"ג א"א סק"ד, ועי' רמ"א יור"ד סי' ק"ה ס"ג, ובחמץ מחמירים לענין 'ניצוק' ומ"מ כתב שו"ע הגר"י סי' תנ"א ס"ג שבדיעבד אם בישל בפסח בקדירה שעירה ממנה לתוך כלי חמץ אינו נאסר).

יט. בזמנינו שיש כלים חד פעמיים יכול לכתחילה לשפוך מהקדירה לצלחות כיון שאין בצלחות אלו חשש חמץ רק שצריך להשתמש בכלים חד פעמיים מכובדים כיאה לכבוד שבת קודש (עי' חוט שני שבת ח"א עמ' מ"ג דלהשתמש בכלים חד פעמיים המצויים בזמנינו יש בזה מיעוט כבוד שבת שהרי לאורח חשוב לא היו משתמשים בזה, ומסיים אם לא במקום צורך).

כ. יש להכין מקום מיוחד לאכול בו בשבת בפרוזדור או במרפסת כדי שלא יתפזר החמץ ובלבד שיהא הקידוש והסעודה במקום שבו הדליקו את נרות השבת (עי' שו"ע סי' רע"ג ס"ו), אך לא יאכל במקום שאינו ראוי מפני כבוד השבת (פוסקים).

כא. אפשר לקבוע מקום מיוחד לקידוש ולאכילת פת בחדר מיוחד ויכוין להמשיך את הסעודה בסלון עם מאכלים הכשרים לפסח ואין צריך לברך על התבשילים שהם מדברים הבאים מחמת הסעודה, ויחזור לברך ברכת המזון במקום אכילת הפת (עיי' ביאור"ל סי' קע"ח ס"ב דלצורך מצוה מותר לעקור ממקומו, ומו"ר הגר"א"ל שטיינמן זצ"ל העיר דיש לחשוש דנחשב כסילק ידו מן הפת מחמת כלי הפסח שהוא אוכל עתה, ולכן עדיף שיברך ברכת המזון ולאחר מכאן יאכלו יתר המאכלים, **אולם הגר"ש אלישיב זצ"ל השיב על כך** דסילק ידו מהפת מחמת איסור ולא מחמת שאינו חפץ בפת לא חשיב סילק ידו מהפת, ולכן אין לברך ברכת המזון ולאכול אח"כ שאר המאכלים מחשש ברכה שאינה צריכה - **ולכן העצה העדיפה** לכו"ע שישאיר קצת פת במקום הראשון לאכול בסוף הסעודה שאז אין זה נחשב כסילק ידו מהפת **וכדי שישאר רק מעט חמץ אפשר לומר שאחד מבני הבית יחזור ויאכל במקום הראשון בלי שיאמרו מי מהם ואז כולם מספק לא יסיחו דעתם מהפת).**

עירוב חצרות במצות

כב. בערב שבת אפשר לערב עירוב חצרות במצות אע"פ שאסור לאכול מצה בער"פ כיון שהיא ראויה לקטנים שאינם מבינים סיפור יציאת מצרים (שו"ת דובב משרים ח"א סי' קל"ט סק"ב וארחות שבת ח"ב עמ' מח), **ואולם מצות המיועדות דוקא לליל הסדר כגון מצות מצוה או מצות יד לאלו האוכלים מצות מכונה בשאר ימים** נחשבים מוקצה מחמת חסרון כיס ואין לטלטלם בשבת ולעשות בהם עירוב חצרות (פמ"ג סי' תמ"ד בא"א סק"א בן איש חי פ"י צו ה"ל ערב פסח).

תפילת שחרית כותיקין. הנץ הנראה בשעה 6:20 - תחילת התפילה בשעה 5:45

כג. ביום שבת ישכימו קום כל הקהל להתפלל שחרית עם הנץ החמה - כדי שיספיקו לסיים סעודת שחרית ולחלק הסעודה לשניים לפני סוף זמן אכילת חמץ בשעה 10:01 ולא יאריכו בתפילה ובניגונים, וכן לא יעלו עולים נוספים לסי"ת אלא שבעה מחובת היום (עיי' מ"ב סי' תמ"ד סק"ד).

סעודת שחרית

כד. סעודת שחרית - מנהג רוב העולם לחלק **סעודת שחרית לשניים** דהיינו שבאמצע הסעודה יברכו ברכת המזון ועושים **טיול קצר** בהליכה ושיחה - (מרן החזו"א זצ"ל הורה לבני ביתו להמתין **חצי שעה** ובעל "מנחת אלעזר" כתב להמתין **רבע שעה**, והגר"ש"ה וואזנר זצ"ל כתב שימתין **עשר דקות**) - ואח"כ יטול ידיו לסעודה נוספת כדי לקיים **סעודה שלישית בפת** ויצא ידי הסוברים דיוצא ידי סעודה שלישית קודם חצות (עיי' מ"ב שם סק"ח בשם הגר"א - **ויש שנתנו עוד עצה לחלק את סעודת הלילה לשניים כך שיאכלו את סעודת שחרית בלילה ואת סעודה שלישית בבוקר, אך מפסיד בכך את הענין של כבוד יום עדיף מכבוד לילה).**

סוף זמן ביעור חמץ בשבת קודש - בשעה 11:22

כה. אחר הסעודה ינער את בגדיו ויבדוק אם לא נשאר פירורין בקפלי הבגדים, ויטאטא את החדר בו אכלו ואח"כ ינקה את המטאטא או יניחנו במקום הנמכר לנכרי, וכל זה רק במקום מרוצף אבל בחצר אסור לטאטא אלא ע"י גוי (מ"ב שם סק"ו).
כו. ירחץ ידיו היטב, וכן ישטוף פיו במים שלא ישאר בו שום פירור של חמץ דבוק, ואם יש חמץ בין שיניו יש לנקותו ע"י קיסם ובלבד שיזהר שלא יוציא דם, ומותר אף להשתמש במברשת שיניים אם אינו בטוח שיצא דם (חוט שני פסח פט"ו סק"ד).

כיצד מבער את החמץ בשבת

כז. החמץ שנשאר יש להשליכו לאסלה לפני סוף זמן הביעור **בשעה 11:22** (מ"ב שם סק"א ומרן החזו"א הורה דאין צריך להשאיר כזית חמץ לביעור חמץ בשבת דאמרו לשייר מזון ב' סעודות ותו לא, והיינו דאין דין ביעור חמץ בשבת זו ומקיים את המצוה בביעור בער"ש).
כח. לאחר שהשליך את החמץ מבטל את החמץ אף שהוא שבת באמירת כל חמירא (רמ"א ס"ב שם), **ויזהר לאומרו קודם סוף זמן הביעור ויזהיר בני ביתו על כך שכולם צריכים לעשות ביטול חמץ.**

סעודה שלישית

כט. סעודה שלישית מעיקר הדין **זמנה אחר מנחה** ואז כבר אינו יכול לאכול חמץ, ועל כן יקיים סעודה שלישית **בכזית בשר או דגים**, וכן **במיני פירות** ועדיף פירות **משבעת המינים** כגון ענבים או רימונים שמברכים עליהם מעין שלוש, וכן יש מעלה מיוחדת **בתמרים** שמוזינים (רמ"א שם ס"א והשו"ע כתב שם שיאכל מצה עשירה עד שעה עשירית, ויש שנוהגים לאכול מצה **מבושלת** - עיי' מ"ב סי' תע"א סק"כ - ואולם הגר"א מצדד דלדעת הרמב"ם אסור לאכול מצה עשירה וכן מצה מבושלת בערב פסח אפילו קודם שעה עשירית, וכן במ"א שם סק"ב כתב שאף שמעיקר הדין מותר לאכול מצה מבושלת מ"מ לא נוהגין כן מובא בשעה"צ סי' תמ"ד סק"א - **ואולם בבתי חולים ובבתי אבות שקשה לנקותן מחמץ הורה הגר"ש אלישיב זצ"ל שיאכלו בשתי הסעודות מצה מבושלת), ועדיף לאכול תבשיל כמו 'קניידלך' להאוכלים שרויה דלכתחילה יש לאכול מזונות אך אין זה מותר רק קודם שעה עשירית.**

ל. גם אלו שחילקו את סעודת שחרית לשניים אוכלין סעודה שלישית אחר מנחה כיון שיש שיטות שאינו יוצא ידי סעודה שלישית קודם חצות (עיי' שו"ע סי' רצ"א ס"ב דאין יוצאין סעודה ג' לפני חצות אפילו בדיעבד ובכל אופן לכתחילה צריך לאכול אחר חצות לכו"ע), וכן יש ללמוד תורה ולצאת בזה ידי סעודה שלישית (מג"א שם וביאור הגר"א שם בשם הזהר שרשב"י היה עוסק בתורה במקום סעודה שלישית ששאל ר"א את רשב"י איך מקיימים סעודה שלישית בער"פ שחל בשבת, ואמר בלימוד מעשה מרכבה, והוכיח הגר"א מכך דאין יוצאין סעודה שלישית אלא בפת או בדברי תורה).

נמצא - שראוי לעשות שלוש פעמים סעודה שלישית כדי לקיים לכל הזעות סעודה שלישית בשבת זו. א. לחלק סעודת שחרית לשניים. ב. באכילת פירות אחר חצות ועדיף לאכול 'קניידלך' שברכתם מזוונות לנוהגים לאכול שרויה. ג. לעסוק בתורה אחר מנחה.

איסור אכילה משעה עשירית - שעה 3:54

לא. משעה עשירית אסור לאכול כל דבר העשוי מקמח מצה כמו קניידלך או מצה עשירה או מבושלת אלא מעט ביצים פירות או ירקות, וכן אין לשתות יין (שו"ע סי' תע"א ס"א, והגר"א כתב שם דלשיטת הרמב"ם דאסור לאכול בערב פסח מצה עשירה ומצה מבושלת אי"כ הא דתנן במתני' דאסור לאכול בער"פ מן המנחה ולמעלה קאי על פירות וירקות שיש לאוכלם רק מעט עיי' שעה"צ שם סק"א).

מוצאי שבת ליל הסדר - לפני שהנשים יתחילו בהכנות ובישולים חייבות בהבדלה

לב. מוצאי שבת ליל הסדר מיד בצאת הכוכבים חייבות הנשים לומר "ברוך המבדיל בין קודש לקודש" (שו"ע סי' רצ"ט ס"י וברמ"א שם), או שיתפללו ערבית ויאמרו 'ותודיענו' ולאחר מכאן מדליקות נרות יו"ט ומתחילות לבשל תבשילי יו"ט ולעשות צרכי הסדר.

קידוש - יקנה"ז

לג. בקידוש ליל יו"ט אומרים יקנה"ז יין, קידוש, נר, הבדלה, זמן (שו"ע סי' תע"ג ס"א), ואין מברכין על הבשמים (מ"ב שם סק"ג), וחותרים "ברוך המבדיל בין קודש לקודש" (מ"ב סי' רצ"ט סק"ו).

לד. אם טעה וחתם "המבדיל בין קודש לחול" צריך לחזור ולהבדיל שנית לפי ששינה ממטבע שטבעו חכמים בברכות (הוראת מרן הסטייפלר זצ"ל, וכ"כ בשו"ת שבת הלוי ח"ח סי' קי"ח), ואין צריך לחזור ולברך בפה"ג (עפ"י המ"א סי' רע"א דלא נחשב הפסק רק אם יש היסח הדעת וכפי שסתם המ"ב שם סקע"ח ושלא כהגרע"א).

לה. יש נוהגים שלא לקרב שני הנרות לעשותם אבוקה לצורך ברכת מאורי האש כדי שלא להכנס לחשש כיבוי בהפרדתם אלא יברך על נר אחד (עיי' מ"ב סי' תק"ב סק"כ), והיום יש נר חד פעמי של אבוקה הנקרא "אבוקלה" והוא פתרון נפלא שלא יצטרכו לחבר הנרות (ושמעתי מהגר"ח קניבסקי זצ"ל שנוהגים להדליק שני גפרורים ואחר הברכה מניחים אותם ביחד בלא שמפרידים הגפרורים ונכבים מאליהם), ואולם יש הסוברים שאסור להדליק נר לצורך אבוקה דחשיב נר לבטלה כיון שאבוקה היא רק מצוה מן המובחר, ולכן מברכין על נרות יו"ט שע"ג השולחן (הוראת הגר"ח קרליץ זצ"ל, ועיי' חוט שני יו"ט עמ' קט"ז וצ"ע, ומו"ר הגרא"ל שטיינמן זצ"ל בירך על נרות יו"ט - ושנה אחת הביאו הנכדים 'אבוקלה' וברך על זה).

הכנת צרכי הסדר בערב שבת

לו. יש להכין מערב שבת כל הדברים שאסור לעשותם בשבת, כגון: - הפרשת חלה מן המצות והפרשת תרו"מ - פתיחת חבילות המצות המודבקות, ובדיקת המצות מחשש כפולות - פתיחת בקבוקי היין ושאר משקאות - הדלקת נר נשמה שדולק 48 שעות - וכן יכוין בערב שבת את השעון שבת לשעה מאוחרת יותר לליל הסדר.

לז. כדאי להכין את כל צרכי הסדר בערב שבת שכן בשבת אסור לעשותם לצורך הלילה משום הכנה, ולא ישהם לליל הסדר שלא יתמהמה אז בעריכתו.

לח. בכלל הדברים האלו: הכנת מאכלים, - צליית הזרוע - בדיקת התולעים מהמרור והכרפס, הכנת החרוסת ומי מלח - הדבקות הנרות מבעוד יום לצורך האבוקה במוצאי שבת שהוא ליל יו"ט, והמכנינים מים מע"פ עבור כל ימי החג, יש להכנינם מערב שבת.

לט. לא הכין את צרכי הסדר בערב שבת, יעשה בליל יו"ט בשינוי כדלהלן: זרוע - יצלה ע"מ לאוכלה מחר, והביצה יבשל ויצלה ע"מ לאוכלה בלילה או למחר שלא יהא כמכין מיו"ט לחול - חריין - יש לשנות קצת בטחינתו שלא יטחון לתוך קערה אלא ע"ג מפה או שולחן, או שיהפוך את המגדרת - חרוסת - ידוך בשינוי מעט כגון ע"ג מפה ולא בקערה ומותר לערב בו יין כדרכו - מי מלח - ישנה מעט, שיתן בכלי קודם מים ואח"כ מלח (עיי' מבית לוי מועדים).